

Баран Леся Іллівна

Використання проектних технологій навчання на уроках технології

Бібрка 2021

Баран Л.І. Використання проектних технологій навчання на уроках технології. – Бібрський ОЗЗСО І – III ст. імені Уляни Кравченко. 2021. – 31ст.

Рецензент: Микитів К.С, методист відділу освіти Бібрської міської ради.

У посібнику розкривається методичні рекомендації щодо формування життєвих компетентностей здобувачів освіти за допомогою рефлексії їхніх дій, оскільки саме вони допомагають здобувачам проявити уміння і здібності у дорослому житті при спробі розпочати власну справу.

Цінність технологічного проектування полягає в тому, що саме ця діяльність првчає дітей до творчої, самостійної роботи і виховує і них працелюбність, прагнення до створення нового.

Упорядкувала учитель трудового навчання Бібрського ОЗЗСО І – III ступенів імені Уляни Кравченко **Баран Л.І.**

Рецензенти: **К.С.Микитів**, методист відділу освіти Бібрської міської ради.

Матеріали схвалено на засіданні учителів предметів естетично-прикладного циклу Бібрського методичного центру від 13.01. 2021р.

Протокол №3

Схвалено та затверджено на засіданні методичної ради відділу освіти виконавчого комітету Бібрської міської ради від 23.02.2021р. Протокол№___

Відповідальний за випуск: **К. С. Микитів**

Комп'ютерна верстка та макетування: І. І. Гавриляк

ЗМІСТ

Вступ	4
Розділ I. Проектна технологія	
1.1. Сутність проектної технології	6
1.2. Інформаційно-комунікаційні технології у предметі технології	13
Розділ II. Метод навчальних проектів	
2.1 Мета і завдання навчального проекту	16
2.2 Вимоги до використання методу проектів	18
2.3 Реалізація методу проектів при вивченні предмету технології	19
2.4 Творчі індивідуальні та групові проекти	22
2.5 Етапи роботи над проектом на уроках технології	23
Розділ III. Суть компетенцій	
3.1. Формування ключових компетентностей учнів через уроки технології	28
3.2. Метод проектів як інструмент формування життєвих компетентностей	29
Висновки	31
Список використаних джерел	33
Додатки	35

Вступ

Технології в умовах освітньої реформи орієнтовані на формування в учнів ключових і предметних компетентностей, які спрямовані наблизити процес технологій до життєвих потреб учня, його інтересів та природних здібностей. Розуміння нових змін мають створити всі предмети, щоб формувати ключові компетентності. І тут технології можуть бути «лідером».

Увагу вчителя завжди привертала як зміст освіти, так і методика навчання. Особливо актуальними є ці питання зараз, коли здійснюється перехід до нового змісту і структури загальної середньої освіти. Водночас перед освітою постали нові масштабні завдання: модернізація навчального процесу, впровадження інноваційних освітніх технологій і, головне - ставлення до учнів як особистості, що не лише готується до майбутнього життя, а вже тепер реалізує себе у пізнавальній діяльності, має свої інтереси, потреби, особливості розвитку.

Пріоритетним напрямом діяльності є впровадження в навчально-виховний процес особистісно орієнтованих педагогічних технологій, в основі яких лежить глибоке і всебічне вивчення особистості учнів. До таких технологій належить і метод творчих проєктів.

Проектна діяльність є тією якісною основою, яка може реалізувати підхід до навчання, оскільки сприяє формуванню творчої особистості, діяльність якої вже спрямована на впровадження власних ідей, перетворення навколишнього середовища (виготовлення моделей, конструкцій, пристосувань), виходячи з різних потреб на основі своїх можливостей.

Метод проєктування забезпечує загальну ігрову основу навчання, сприяє формуванню творчо спрямованої особистості в умовах збереження емоційного і фізичного благополуччя, є одним з інноваційних методів навчання.

Метою проєктування є створення педагогом таких умов під час освітнього процесу, за яких його результатом є індивідуальний досвід проєктної діяльності.

Все це вимагає нових підходів до методики технологій, яка має на меті забезпечити підготовку учнів до трудової діяльності у різних сферах виробництва, дати учням загальні відомості про основи виробництва, сучасну техніку, технології, процеси управління, основні групи професій та вимоги професій до людини; залучити учнів до творчо-інтелектуальних і технологічних робіт; сформувати навички розв'язання творчих практичних завдань.

В умовах ринку праці тільки оволодіння методами творчої діяльності допоможе стати конкурентоспроможним у різних сферах діяльності.

Для розвитку творчого мислення, реалізації унікальних здібностей кожного учня необхідно створити на уроках невимушену атмосферу, де моделюються реальні життєві ситуації, вирішуються реальні проблеми. Вирішенню таких завдань сприяє запровадження на уроках технологій проєктних технологій.

Основним принципом проєктного навчання є особистісно-орієнтований підхід. У свідомості учня це має такий вигляд: «Все, що я пізнаю, я знаю, і для чого це мені треба і де я можу ці знання застосувати».

Результативність цього методу обумовлена певними організаційно-методичними умовами, які базуються на гнучкій організації процесу

навчання учнів, де пріоритет належить засобам активного навчання і сучасним педагогічним технологіям.

Метою освітньої галузі “Технології ” є формування і розвиток проектно-технологічної та інформаційно-комунікаційної компетентностей для реалізації творчого потенціалу учнів і їх соціалізації у суспільстві. Відповідно до Державного стандарту освітньої галузі «Технологія» це вирішується шляхом впровадження в практику навчання активних методів, до яких належить і метод проектів.

Сьогодні в Україні компетентнісний підхід визнано одним із пріоритетних у модернізації освіти.

Розділ I. Проектна технологія

1.1 Сутність проектної технології

Проектно-технологічна діяльність передбачає виготовлення конструкції, технології і реалізації об'єкта проектування, яка спрямована на формування в учнів неповторної системи творчих, інтелектуальних, перетворювальних знань, умінь і навичок.

Успішність та ефективність проектування забезпечується за умови правильної та послідовної, організаційно-спланованої роботи вчителя та учня, в основі якої лежить логічна послідовність дотримання етапів виконання проектів: організаційно-підготовчий, конструкторський, технологічний, заключний.

Проектно-технологічна діяльність – це комплексний процес, який формує в учнів загальнонавчальні вміння, основи технологічної грамоти, культуру праці і спрямований на оволодіння ними способами перетворення матеріалів, енергії, інформації, технологіями їх обробки.

Проект – це спеціально організований вчителем і самостійно виконаний учнями комплекс дій, що завершується результатом, створенням творчого продукту. Щоб домогтися такого результату, необхідно навчити учнів самостійно мислити, знаходити і вирішувати проблеми, залучаючи з цією метою знання з різних галузей, уміння прогнозувати результати і можливі наслідки різних варіантів рішення, здатність встановлювати причинно-наслідкові зв'язки.

Проектна технологія – практичне спрямування особистісно орієнтованого трудового навчання в процесі конкретної навчально-трудової діяльності учня, на основі його вільного вибору та з урахуванням його особистих інтересів. У свідомості учня суть проектної технології відображається так: «Я знаю, для чого мені потрібно все, що я пізнаю, і де я можу ці знання застосувати».

Метод проектів дає змогу активно розвивати в учнів творче мислення, творчі здібності. В учнів має виробитись і закріпитись звичка до аналізу

споживчих, економічних, екологічних і технологічних ситуацій, здатність оцінювати ідеї, виходячи з реальних матеріальних можливостей, уміння вибирати найбільш технологічний, економічний спосіб виготовлення об'єкта проектної діяльності, який би відповідав вимогам дизайну.

Метод проектів передбачає поєднання технології створення освітніх ситуацій, в яких учень ставить та розв'язує власні завдання, з технологією супроводу самостійної діяльності учня, забезпечує інтеграцію їх знань з різних навчальних предметів, диференціацію навчання з урахуванням індивідуальних особливостей учнів, проблемність навчально-виховного процесу.

Використовуючи проектний метод навчання, учні засвоюють усю технологію розв'язання завдань – від постановки питання до результату.

На уроці необхідно доступно пояснити й донести до кожного учня поняття про основи сучасного виробництва, техніку, технології управління, ознайомити з різноманіттям професій та основними вимогами професій до

людини, залучити учнів до творчо-інтелектуальних і технологічних робіт, а також сформувавши потребу у вирішенні певних задач і проблем творчо.

Проектна технологія – одна з інноваційних технологій навчання і виховання, яка забезпечує формування багатьох необхідних життєвих вмінь в учня. Метод проектів засвідчує повну узгодженість навчання із життям, з інтересами учнів.

Проектна діяльність – одна з найперспективніших складових освітнього процесу, тому що створює умови творчого саморозвитку та самореалізації учнів, формує всі необхідні життєві компетенції. Самостійне здобування знань, систематизація їх, можливість орієнтуватися в інформаційному просторі, бачити проблему і приймати рішення відбувається саме через метод проекту. Як зазначав О. Коберник, проектування – це вид діяльності, що синтезує в собі елементи ігрової, пізнавальної, ціннісно-орієнтаційної, перетворюючої, професійно-трудової, комунікативної, навчальної, теоретичної практичної діяльності.

Метод проектів був розроблений американським філософом і педагогом Джоном Дьюї та його учнем В. Кілпатріком.

На думку О. Коберника, саме метод проектів дає змогу учням системно оволодіти організацією практичної діяльності у всьому проектно-технологічному ланцюжку.

Моя система роботи будується на сучасних педагогічних технологіях, орієнтованих на самостійну діяльність учнів – індивідуальну, парну, групову, головна мета яких зробити процес навчання творчим. Використання методу проектів дає змогу учням системно оволодіти організацією практичної діяльності у всьому проектно-технологічному ланцюжку.

Результати своєї діяльності бачу:

- у підвищенні якості знань учнів;
- у зростанні інтересу до культурно-історичних цінностей українського народу, його традицій та духовності;
- у формуванні життєвих компетентностей учнів та створенні умов, що

стимулюють мотивацію навчання на уроках;

- в участі вихованців у пошуково-дослідницькій діяльності;
- у творчій участі школярів у позашкільних заходах;
- у вмінні учнів вільно орієнтуватися в інформаційному середовищі та самостійно користуватися Інтернет-ресурсами.

Проектна технологія – це особистісно зорієнтована модель процесу технологій, в основі якої лежить розвиток пізнавальних навичок учнів, унікальності та самобутності кожного учня, його творчого мислення, пізнавальної самостійності, наполегливості, творчості, спрямованості на кінцевий результат, уміння самостійно конструювати свої знання й орієнтуватися в інформаційному просторі. Сутність проектно-технології - у функціонуванні цілісної системи дидактичних засобів (змісту, методів, прийомів тощо), що адаптує навчально-виховний процес до структурних і організаційних вимог навчального проектування.

Робота над проектом — практика особистісно-орієнтованого навчання в процесі конкретної праці учня, на основі його вільного вибору, з урахуванням

його інтересів. Навчальне проектування орієнтоване на самостійну діяльність учнів — індивідуальну, парну або групову, яку учні виконують впродовж визначеного відрізка часу.

Результати виконання проектів повинні бути суттєвими: якщо це теоретична проблема, то конкретне її рішення, якщо практична — конкретний результат, готовий до впровадження.

Проектна технологія передбачає використання педагогом сукупності дослідницьких, пошукових, творчих за своєю суттю методів, прийомів, засобів. Для педагога — це прагнення знайти розумний баланс між уміннями та навичками.

Успішність та ефективність проектування забезпечується за умови правильної та послідовної, організаційно-спланованої роботи вчителя та учня, в основі якої лежить логічна послідовність дотримання етапів виконання проектів: організаційно-підготовчого, конструкторського, технологічного, заключного.

Метод проектів - це система навчання, гнучка модель організації навчального процесу, орієнтована на творчу самореалізацію особистості, розвиток її можливостей у процесі створення нового продукту під контролем вчителя, шляхом самостійних, колективних, інтерактивних дій учнів і обов'язкових презентацій результатів роботи.

Робота над проектом – це творча праця учня на основі його вільного вибору, з урахуванням його інтересів.

Проектна технологія дає відповідь на запитання, як (за допомогою яких методів, прийомів, засобів) досягти поставленої мети на певному уроці, визначаючи певну послідовність застосування різноманітних моделей особистісно орієнтованого навчання.

Методи й засоби навчання проектної технології повинні бути спрямованими на вирішення головної мети – розвиток особистості через

залучення його до проектної діяльності, що передбачає самостійну роботу над проектом. Проектування починається з усвідомлення учнем теми і мети, визначення проблеми і завдань, над якими він буде працювати. Далі здійснюється ознайомлення учнів з загальною метою і провідною проблемою, оформленням задуму; розробляється організаційний план, робота за цим планом, підведення підсумків і аналіз виконаної роботи у вигляді письмового звіту.

Вчителю треба пам'ятати, що робота учня має ґрунтуватися виключно на основі його особистого вибору, з урахуванням його інтересів. Традиційно вчитель сам визначав, що саме потрібно знати учневі. Отже, особистісно орієнтований підхід є своєрідним «пусковим механізмом» цього принципу. У проектному навчанні він реалізується так: учень має чітко усвідомлювати, що саме пізнає, для чого йому це потрібно (чи відповідає його інтересам?), де ці знання і вміння можна застосувати. А вчитель визначає, який обсяг знань необхідно викласти під час навчання проектуванню. Навчати здобувати ці знання, застосовувати їх дня розв'язання практичних завдань.

Характерною особливістю проектної технології є залучення учнів до спілкування і тим самим розвиток їхніх інтелектуальних і розумових здібностей. Тобто вчитель має формувати в школярів уміння працювати в різноманітних групах, виконуючи різні ролі. Це може бути реалізовано через розв'язання певної проблеми – спочатку колективно, потім групою і з часом індивідуально, за допомогою різноманітних методів (від методів фантазування й «мозкового штурму» до теорії розв'язання винахідницьких задач).

Отже, суть проектної технології – стимулювати інтереси учнів до певних проблем, що передбачають засвоєння певної суми знань, і показати практичне застосування цих знань через проектну діяльність, яка передбачає розв'язання низки проблем методами проектування.

Проектна технологія має відповідати основним критеріям:

- системність (логічність усього процесу, взаємозв'язок його частин);
- керованість (можливість діагностики досягнення цілей);
- ефективність (технологія повинна гарантувати певні стандарти навчання);
- відтворюваність (можливість застосування в інших однотипних навчальних закладах іншими суб'єктами).

Для ефективного використання проектної технології обов'язковою є наявність постійного зворотного зв'язку, коригувань подальшої діяльності. Тому, з точки зору практичного впровадження проектної технології, суттєвим її елементом є таке планування або прогнозування навчальних і практичних результатів.

Вимоги, які висуває ця модель навчання до уроку:

- планування результатів;
- наявність техніко-технологічної проблеми, розв'язання якої потребує творчого пошуку (наприклад, розробка чи вдосконалення інструмента, пристрою або будь-якого іншого об'єкта технологічної діяльності);
- наявність у структурі уроку мотивації та очікуваних результатів навчальної практичної діяльності учнів (слід наголосити, що вчитель має формулювати очікуваний результаті не для себе, а для учнів);
- розв'язання проблеми або виконання завдання має відбуватися за певною структурою (так, змістова частина проекту і повинна мати чотири етапи: організаційний (підготовчий), конструкторський, технологічний, заключний);
- діяльність учнів має бути самостійною (індивідуальною, парною, груповою);
- учні мають застосовувати творчі методи розв'язання (фантазування, зразків та ін.);
- наявність рефлексії, тобто усвідомлення учнями здобутків на уроці, знань і вмінь.

1.2 Інформаційно-комунікаційні технології у предметі технології

Розробка і впровадження у виробництво та навчальний процес сучасного обладнання, широке застосування комп'ютерної техніки та нових інформаційних технологій зумовили розробку нової парадигми організації

навчального процесу. Розробляючи нові технології навчання в сучасних суспільних умовах, не можна ігнорувати зростаючого значення і формаційної функції суспільства.

Навчання, що здійснюється на основі найсучасніших інформаційних і комунікаційних технологій, в перспективі має відігравати винятково важливу роль у розвитку культури учіння протягом усього життя.

Чому є доцільним використання можливостей ІКТ-технологій при навчанні за методом проектів?

- ✓ Інформаційні технології сприяють реалізації проектного методу на всіх його етапах. За допомогою комп'ютера та інформаційних технологій можна підготувати всі навчально-методичні матеріали проекту.
- ✓ Упровадження проектної методики з використанням інформаційних технологій на уроках сприяє активізації пізнавальної діяльності учнів, підвищує ефективність навчально-виховного процесу.

Використання мультимедійної презентації в проектній діяльності – демонстрація результатів роботи над проектом засобами представлення графічної інформації, схем, таблиць під час представлення результатів досліджень перед аудиторією.

Навчальні презентації можна класифікувати за дидактичними ознаками: вчительські та учнівські.

При цьому вчительські презентації призначені для:

1. Супроводу доповіді, виступу (текст, ілюстрування доповіді, відео);
2. Узагальнення, представлення результатів діяльності учнів, наприклад для доповіді на педраді, методичній раді тощо;
3. Постановки проблеми, створення пізнавальної мотивації учнів, колег тощо;
4. Перевірки або самооцінювання знань чи вмінь, тобто тестові.
5. Комбінована.

Учніські мультимедійні презентації доцільно використовувати як для представлення результатів власних проведених досліджень, проектів, самостійної роботи, так і для виконання випереджуючих завдань, як засіб ознайомлення з новою інформацією.

Результати та етапи реалізації проекту можуть бути представлені і у вигляді публікацій, тез, малюнків, фото, відео, які публікуються в Інтернеті (блогі, сайті, Вікі тощо), що надає можливість проаналізувати роботу різних груп, індивідуальну роботу, здійснити самооцінку, прокоментувати отримані результати роботи.

Розділ II. Метод навчальних проектів

2.1. Мета і завдання навчального проекту

Метою навчального проектування є створення педагогом таких умов під час освітнього процесу, за яких його результатом є індивідуальний досвід проектної діяльності учня.

Під час використання технології вирішується ціла низка різнорівневих дидактичних, виховних і розвивальних завдань: розвиваються пізнавальні навички учнів, формується вміння самостійно конструювати свої знання, вміння орієнтуватися в інформаційному просторі, активно розвивається критичне мислення, сфера комунікації тощо.

Основні завдання навчального проекту:

1. Не лише передати учням суму тих чи інших знань, а навчити здобувати ці знання самостійно, вміти застосовувати їх для розв'язання нових пізнавальних і практичних завдань;

2. Сприяти учневі у здобутті комунікативних навичок, тобто здатності працювати у різноманітних групах, виконуючи всілякі соціальні ролі (лідера, виконавця, посередника тощо);

3. Розширити коло спілкування дітей, знайомство з іншими культурами, різними точками зору на одну проблему;

4. Прищепити учням уміння користуватися дослідницькими прийомами: збирати необхідну інформацію, вміти її аналізувати з різних точок зору, висувати різні гіпотези, вміти робити висновки.

Метод проектів включає в себе сукупність дослідницьких, пошукових проблемних методів, творчих за своїм змістом.

Навчальний проект це – сукупність завдань для учнів, проблеми, які потрібно вирішити, пошук способів їх вирішення, організація форм взаємодії учнів з вчителем і один з одним, а також, аналіз отриманого результату.

Метод проектів - це система навчання, гнучка модель організації навчального процесу, орієнтована на творчу самореалізацію особистості, розвиток її можливостей у процесі створення нового продукту під контролем вчителя, шляхом самостійних, колективних, інтерактивних дій учнів і обов'язкових презентацій результатів роботи.

Робота над проектом – це творча праця учня на основі його вільного вибору, з урахуванням його інтересів. Проектна технологія передбачає систему взаємопов'язаних завдань, які виконують учні.

Причому діяльність учнів має низку суттєвих ознак:

- самостійна робота;
- елементи дослідно-пошукової діяльності;
- інтерактивна взаємодія учасників проекту;
- наявність запланованого кінцевого результату у вигляді об'єкта проектування;
- стабільний рівень навчання;
- позитивна динаміка;
- активізація пізнавальної діяльності;
- підвищення мотивації до навчання;
- розвиток навичок оціночної (самооціночної) діяльності;
- сформованість дослідницьких навичок;
- активна участь учнів в проектній діяльності та творчих конкурсах.

Метою проектного навчання є:

- сприяння підвищенню особистої впевненості кожного учасника проекту;
- розвиток комунікативних компетентностей;
- забезпечення умов для розвитку критичного мислення учня;
- формування та розвиток уміння пошуку шляхів вирішення проблеми;
- розвиток в учнів дослідницьких умінь, спостережливості.

2.2 Вимоги до використання методу проектів

Виконання проекту передбачає зв'язок з реальним життям, незвичайність форми і самостійність виготовлення, створення матеріалів. Матеріал може

подаватися в різних формах: дискусія, огляд, виставка, демонстрування, обговорення, рольова гра, диспут, повідомлення, доповідь.

Під час використання проектного методу всі учасники навчально-виховного процесу розв'язують цілу низку різнорівневих дидактичних, виховних і розвивальних завдань. Це сприяє розвитку пізнавальних навичок учнів, формуванню вміння самостійно конструювати свої знання, орієнтуватися в інформаційному просторі тощо.

Таким чином, основними вимогами до використання методу проектів є: самостійна (індивідуальна, парна, групова) діяльність учнів; структурування змістової частини проекту (із зазначенням поетапних результатів); використання дослідницьких методів: визначення проблеми досліджуваних завдань, що впливають з неї, обговорення способів оформлення кінцевих результатів (презентації, захисту, творчих звітів); збір, систематизація та аналіз отриманих даних; підбиття підсумків, оформлення результатів, їх презентація; висновки.

2.3 Реалізація методу проектів при вивченні предмету технології

Метод проектів на уроках технології завжди зорієнтований на самостійну діяльність учнів, яка реалізується як в індивідуальній, так і в парній, груповій діяльності, що завжди передбачає розв'язання проблеми: з одного боку — використання сукупності різноманітних методів, засобів навчання, а з іншого

— необхідність інтегрування знань, уміння використовувати знання з різних галузей науки, техніки тощо.

Проектна робота дуже перспективна, оскільки в ній кожен з учасників не втрачає свого статусу активної діючої особистості, намагається зайняти в групі позицію, що відповідає його можливостям: знанням, умінням, здібностям, мисленню тощо. Це позначається на загальному формуванні індивідуального стилю дитини. Працюючи над проектом, учні спілкуються, співпрацюють і допомагають один одному в процесі навчання, розвивають соціальні, розумові та комунікативні навички.

Під час організації навчального проектування вчитель виконує такі функції:

- допомагає учням у пошуку джерел, необхідних їм у роботі над проектом;

- сам є джерелом інформації, сам її надає учням;

- координує весь процес роботи над проектом учнів;

- підтримує і заохочує учнів, стимулює роботу учнів;

- підтримує неперервний рух учнів у роботі над проектом.

Треба вміти допомогти учневі, не виконуючи роботи замість нього.

Перш за все вчитель повинен знати основні вимоги, які висуває проектна технологія до її організації та виконання:

- ✓ наявність значущої у дослідницькому, творчому плані проблеми (завдання) що потребує інтегрованих знань, дослідницького пошуку для її розв'язання;

- ✓ практична, теоретична, пізнавальна значущість передбачуваних результатів;
- ✓ самостійна (індивідуальна, парна, групова) діяльність учнів;
- ✓ структурування змістової частини проекту;
- ✓ використання дослідницьких методів: визначення проблеми досліджуваних завдань, що впливають з неї, висунення гіпотези їх розв'язання, обговорення методів дослідження, оформлення кінцевих результатів, аналіз отриманих даних, підбиття підсумків, коректування, висновки.

Алгоритм роботи над проектом простий. Виріб учні повинні проектувати, при цьому визначатися, обирати, дискутувати, відстоювати власну думку, обраховувати, вносити корективи. Також при виготовленні виробу викладач має досягати запланованих очікуваних результатів, а вони пов'язані не лише з технологіями виготовлення. А є ще наскрізні лінії, передбачені програмою, і компетентності, закладені в Закон України «Про освіту». Отже, вироби мають бути обгорнуті, насамперед, у проект, потім – в очікувані результати, далі – у наскрізні лінії й компетентності.

Для мене цінність проектування полягає в тому, що саме ця діяльність привчає дітей до самостійної, практичної, планової і систематичної роботи, виховує прагнення до створення нового або існуючого, але вдосконаленого виробу, формує уявлення про перспективи його застосування, розвиває морально-трудова якість, працелюбність, готує їх до свідомого вибору професії.

В своїй діяльності я використовую проектні технології, що передбачають використання сукупності дослідницьких, пошукових, творчих методів, прийомів, засобів.

На уроках технології я ставлю завдання таким чином, щоб кожен учень особисто вибрав для себе об'єкт проектування, тему проекту, тобто виріб, який він хотів би виготовити чи вдосконалити, для того, щоб задовольнити певні потреби людей.

У процесі проектування учні виконують необхідні кресленики або інші зображення деталей (ескізи, схеми, технічні рисунки тощо), які необхідні для виготовлення виробу, що проектується.

Використовуючи проектні технології розвиваю в учнів основні види мислення, творчі здібності, прагнення самому створити, усвідомити себе творцем. Крім того, під час роботи над проектом розвиваю в учнів пізнавальну й трудову активність, формую вміння самостійно використовувати свої знання і приймати рішення, розвиваю комунікативні здібності, навички лідерства та здатність до спільної роботи в групі, створюю можливості для реалізації міжпредметних зв'язків, виховую технологічну культуру.

На своїх уроках намагаюся всю проектну діяльність учнів організувати відповідно до віку учасників проекту, їх інтересів. Це важливо і при виборі теми проекту, і при організації роботи по його виконанню.

2.4

Творчі індивідуальні та групові проекти

Творчий проект – це навчально-трудова завдання, у результаті якого створюється продукт. Згідно з потребами соціального та науково-технічного

прогресу творчі проекти щодо виготовлення виробів потребують певних знань та умінь. Це змінює не лише зміст, але й методи навчання, формуючи в учнів компетентності, які б дали змогу адаптуватися до нових соціально-економічних умов.

Проектна діяльність залучає кожного учня до активного пізнавального процесу та дає змогу врахувати під час навчання національні, регіональні умови. Так, під час виконання творчого проекту учні здійснюють економічний розрахунок фінансових витрат на виготовлення виробу, затрат часу, планують можливість масового підприємства, ціну реалізації тощо.

Процес навчання будую таким чином, щоб учні могли порівнювати та узагальнювати матеріал, який вивчається, пов'язати його з вивченим, визначити необхідний зі всієї суми теоретичних зв'язків та використовувати ті дані, які потрібні для виготовлення виробу.

На уроках звертаю увагу учнів не лише на шляхи творчого отримання практичних завдань, а й допомагаю їм знаходити ці шляхи самостійно.

Робота учнів за методом проектів може бути не тільки індивідуальною, а й груповою. Групові проекти передбачають створення виробу, який об'єднує індивідуальні роботи кожного члена групи. При цьому логіка побудови діяльності учнів відповідає спільній структурі проектування, при якій уся група колективно вирішувала одну проблему, разом опановуючи загальну тему.

Саме такі проекти дають змогу виявляти комунікативні компетентності кожного учня.

Розробка творчого проекту: « Виготовлення картини»

Організаційно - підготовчий етап

Вишивка - один із видів декоративного ужиткового мистецтва.

Розглянемо характерні особливості і технік вишивання в різних регіонах України. Техніки Полтавської, Луганської, Харківської областей мають багато спільного з усталеними формами вишивки центральних областей України. Проте, їм властиві й цілком своєрідні поліхромні елементи орнаменту, що використовують хрестик чи півхрестик. Ці орнаменти вишивають здебільшого грубою пінкою, завдяки цьому, узорі мають рельєфний вигляд.

Вишивки *Полісся* прості й чіткі за композицією. Лінія геометричного мотиву у вигляді ромбів повторюється декілька разів.

Вишивка червоною ниткою на біло - сірому фоні лляного полотна графічно чітка.

У *північних районах Волині* побутує вишивка низовим і поверхневим швом на зразок ткани. Одноколірне вишивання, виконане майісі рнпями цієї місцевості, вражає своєю вишуканістю.

У *південних районах Волинської області* переважають рослинні мотиви - квіти, ягоди, листочки. Ніші я поверхневе - хрестик, гладь, прутик. Чорний колір

поєднується з пайрізпоманітпііпими комбінаціями червоного, чим досягається колористичний ефект.

Для Чернігівщини характерні білі вишивки. Щоб підсилити загальну виразність, у вишивці здебільшого використовують шви двох чи більше типів. Наприклад, в одній композиції поєднують шви прозорі (виколювання, вирізування, мережка) із щільним нас тилом або іншим видом гладі. Жіночі та чоловічі сорочки змережуються «прутиком» так, як і на Поділлі, прозорою мережкою (шабаком) червоними та чорними нитками.

На Київщині сорочки оздоблюють гладдю, занизуванням, набируванням та хрестиком. На них переважають рослино - геометричні орнаменти зі стилізованими гронами винограду, що виконується червоними і чорними нитками.

У південних районах України сорочки прикрашають вишивкою, що поєднує орнаментальні мотиви та вишивальні техніки різних місцевостей. Це пояснюється тим, що тут живуть представники багатьох національностей і народностей.

Для подільських сорочок характерна різноманітність швів. В орнаментах переважає один колір чорний з більшим чи меншим вкрапленням синього, червоного, жовтого, зеленого. Найбільш поширеними є одноколірні (червоні, чорні) вишивки на сорочках, значно рідше дво - та триколірні.

На півдні Тернопільщини типовою є вишивка вовняними нитками із згущеними стібками : окремі елементи узору обводять кольоровими нитками, завдяки чому створюється кольоровий ефект. Такі вишивки розміщують вздовж усього рукава скісними смугами.

У минулому в Карпатах та на Прикарпатті майже кожне село відрізнялося від іншого своєрідністю вишивки, багатством композиції та неповторністю кольорів. Ця традиція збереглася і донині.

У народній вишивці *Львівської області* використовують різноманітні узори, деякі з них поширенні по всій області й пов'язані з місцевими особливостями та народними ірадіціями. Наприклад, у *південних районах Львівщини* геометричний орнамент вишивок поєднується з білим фоном, що падає узором прозорості й легкістю.

Слід наголосити, що серед технік вишивання є й такі, які поширенні по всій Україні. Це наскрізні лічильні шви - мережки.

Художня якість вишивки великою мірою залежить від композиції малюнка - творчого поєднання різних елементів узору, але однакових за змістом, кольором та формою.

Композиція малюнка для вишивки повинна відповідати багатьом вимогам. Насамперед вона залежить від призначення і форми оздоблюваного

виробу, якості матеріалу. Не можна, наприклад, оздоблювати легкі тканини важкою, щільною вишивкою. Узор вишивки повинен відповідати характеру переплетення ниток і роду волокон тканини, а сама вишивка - художнім вимогам до даного виробу. Вона в жодному разі не повинна заважати його практичному призначенню і в той же час має прикрашати виріб. Слід також врахувати, що кожен виріб потребує свого особливого композиційного рішення.

Орнамент - це графічна чи живописна прикраса, створена з ритмічно поєднаних елементів геометричної чи рослинної форми.

Орнамент буває:

стрічковий - у вигляді прямої чи криволінійної орнаментальної смужки, що прикрашає середину виробу чи обрамлює його;

сітчастий — при якому вся поверхня заповнена узором;

центричний, або роіетковий в якому окремі елементи орнаменту вписані в квадрат, коло, ромб або багатокутник, розташований в центрі.

Рапортом малюнка називають частину художніх елементів, які ритмічно повторюються по всій його довжині і ширині.

Геометричний орнамент складається з поєднаних у кольорів геометричних елементів, які чітко чергуються. Геометричний орнамент утворюється стилізацією рослинного і зооморфного орнаментів.

Рослинний орнамент складається з рослинних елементів - декоративно стилізованих квітів, листя, гілок тощо. Часто у вишивці поєднується геометричний і рослинний орнаменти.

Зооморфний орнамент характеризується орнаментальними композиціями, як реалістичними, так і більш умовними – стилізовані шахи, тварини, риби.

Предметний орнамент складається із зображення предметів побуту, знарядь праці та відпочинку, атрибутики театрального мистецтва, музичних інструментів тощо.

Пейзажний орнамент характеризується реалістичними або стилізованими зображеннями мотивів природи, архітектурних пам'ятників тощо.

Вирішальне значення і вплив на характер орнаментальних мотивів мають, так звані «техніки», яких в Україні нараховується понад сто.

Яскравим прикладом такого гармонійного поєднання швіве техніки: мережка, хрестик, півхрестик, лічильні техніки, занизування, штапівка.

Я давно захоплююся вишиванням. У мене є дуже багато цікавих вишитих виробів хрестиком, гладдю з доповненням мережками, курячим бродом, виколюванням тощо.

Переглядаючи нову літературу, я знайшла нові картини, які могли б доповнити мою колекцію, мій інтер'єр.

З усіх перелічених виробів мені б хотілося виготовити в техніці вишивання хрестиком та доповнити її новими виробами мережками та виколюванням.

Дана картина повинна відповідати таким вимогам:

Простота при виготовленні.

Відповідати інтер'єру кімнати.

Естетичний вигляд.

Витрати матеріалів.

Повинен зберігати початкові якості.

Аналіз виробів

№	Виріб повинен	Зразок №1	Зразок №2	Зразок №3	Зразок №4
1.	Простота при виготовленні	+	+	-	-
2.	Відповідати інтер'єру кімнати	-	+	+	-
3.	Естетичний вигляд	+	+	-	+
4.	Витрати матеріалів	+	+	+	-
5.	Повинен зберігати початкові якості	-	+	-	-

Найбільш відповідає другий зразок вибраної картини. Тому я пропоную виготовити картину, яка відповідає поставленим мною вимогам.

Дану картину можна виконувати різними техніками:

1.Хрестиком

2.Півхрестиком

3.Занизуванням

4.Гладдю

5.Низинка.

Для нашої картини мені підходить техніка «хрестик». Завдяки такій техніці я надам картині стійкості, вишуканості, привабливого вигляду.

Конструктивний етап.

Опис виробу.

Картина виконана хрестиком на білому фоні чорними або коричневими нитками. Для того, щоб збагатити виріб ми виконуємо, по краях карі ний, мережку (роздільний прутик) по всіх сторонах, кути картини оздоблюємо технікою вишивання виколювання, також чорною ниткою.

Інструменти і матеріали.

Для виготовлення такої картини мені необхідні будуть нитки чорного кольору (шерсть), та полотно білого кольору (20x15). При виконанні такої картини використовують такі елементи гехніки вишивання:

- хрест
- виколювання
- мережка (роздільний прутик)

Додаток № 1

Технологічний етап.

Картина

Знаходимо середину полотна, знизу відступаємо 3 см, які необхідні для оформлення картини у рамку.

Відступаємо з кожного боку по 3 см, викопуємо закріпки па висоту 10 ниток по периметру картини з кожного боку (X закріпок по чотири сторони). На кутах між закріпками виконуємо виколювання (1 вічно на ширину закріпок, 4 вічка). Починаємо вишивати хрестиком за даною схемою на кутах картини, виконуємо виколювання такого ж розміру як і попередні вічка (4 вічка).

На схемі зображено:
чорна нитка хрестиком;
виколювання;
полотно;
мережка (роздільний прутик);
закріпки.

Заключний етап.

Після завершення своєї картини, я залишилась своєю роботою, так як ця картина відповідає всім вимогам, простота при виготовленні, відповідати інтер'єру кімнати, естетичний вигляд, витрати матеріалів, повинен зберігати початкові якості.

Використовуємо панно білого кольору (30x40) вартістю 5 грн, нитки чорного кольору - 3 - 4 мотки по 1,5 грн. за моток, рамка вартістю 10 грн. Отже, вся картина обійшлась мені 21 грн.

Захист проекту можна провести у вигляді виставки

2.5. Етапи роботи над проектом на уроках технології

На кожному етапі учнями здійснюється відповідна система послідовних дій у виконанні проекту, а вчителя при цьому стає організатором навчально-трудова діяльності.

Під час виконання проектів учні приходять до висновку, що кожен виріб можна виконати різними шляхами –варіантів вирішення кожного завдання є безліч. Тому учням потрібно кілька разів намалювати, прочитати і, лише переконавшись у тому, що певний варіант найбільш технологічний, економічний, відповідає вимогам дизайну, найбільш задовольняє вимоги школи, сім'ї або ринку, приступити до його виготовлення.

У творчу діяльність учні залучаються поступово. Для цього їм необхідно знайти варіанти вирішення, розробити план виконання поставленого завдання. Основним принципом навчання за проектною методикою є особистісна орієнтація навчального процесу на інтереси і цілі учнів. Завдання вчителя полягає в тому, щоб допомогти учням засвоїти інформацію, виразити своє ставлення до світу, подій.

У процесі проектно-технологічної діяльності важливо, щоб учні усвідомили, що на всіх її етапах має бути не репродуктивне – строго послідовне дотримання стадій та елементів етапів взагалі, а оволодіння ними алгоритмом організації, формування в них елементів технологічної культури, розвиток здатності до генерації ідей, їхнього аналізу, самостійного ухвалення рішення, формулювання власної думки, позиції, взаємодії і діалогу в процесі розв'язування спільних задач, розробці і виготовленні проектів.

Кожний вчитель має право самостійно визначатись із кількістю етапів виконання проектів (підручники розглядають чотири етапи проектування).

На мій погляд, найкраще поділяти проектну діяльність учнів на три етапи: організаційно-підготовчий, технологічний, заключний.

Основними етапами виконання проекту є:

I. Організаційно-підготовчий етап. Що роблять учні на організаційно-підготовчому етапі: виходячи із практичної необхідності та значущості майбутнього виробу:

1. Обирають тему проекту із списку тем, запропонованих викладачем (або придумують свою тему) (задум).

2. Роблять її обґрунтування. (Чому саме обрали такий виріб, як вони використають його на практиці: на подарунок, для власного використання тощо).

3. Розробляють критерії майбутнього виробу.

4. Визначають об'єм знань та умінь, які необхідні для виконання задуму.

5. Працюють із літературою (використовують Інтернет – у старших класах), консультуються з батьками.

6. Шукають аналоги задуманого виробу (послуги);

7. Аналізують їх (за призначенням, складністю конструкції, оригінальністю, розмірами, кольором, дизайном, умовами використання,

видами та властивостями матеріалів, їх вартістю, естетичністю, часом, необхідним для виконання тощо);

8. Пропонують різні власні конструкції виробу: складають ескізні малюнки своєї найкращої конструкції, яка відповідає сучасним вимогам та дизайну, визначають найдоцільнішу технологію виготовлення розробленої конструкції, планують технологію виготовлення виробу, здійснюють вибір технології обробки деталей, їх з'єднання, складають технологічну послідовність виконання виробу; здійснюють добір матеріалів та інструментів; планують організацію робочого місця, виконують екологічні, економічні та міні-маркетингові дослідження, у яких визначають доцільність виготовлення виробу.

II. Технологічний етап. Учень виконує технологічні операції (виготовляє виріб), корегує свою діяльність, здійснює самоконтроль і самооцінку своєї діяльності. Оцінка якості. Дотримання технологічної, трудової дисципліни, культури праці.

III. Заключний етап. Коригування (за необхідності) виконаного виробу відповідно до запланованого. Корегування технології виготовлення виробу (за необхідності); остаточний контроль; випробування проекту. Оформлення портфолію проекту (проектної папки). Самооцінка проекту. Підготовка до захисту проекту. підбиття підсумків роботи над проектом (чи досягли поставленої мети, які затрати часу, зусиль, матеріалів тощо, який результат праці, його практичне значення).

Захист проекту. (Форми захисту можуть бути різні: наприклад, може бути захист проекту з використанням електронної презентації, можлива демонстрація моделей, виставка робіт учнів; учнівські ярмарки тощо.

Одним із кінцевих етапів роботи над проектом є оцінювання результатів проектування. Проект захищається в групі, потім доопрацьовується й захищається остаточно.

Під час захисту проектів (це може бути ліцейна виставка, ярмарок-продаж, випуск стінних газет, виготовлення буклетів, електронних презентацій тощо) учні навчаються переконувати своїх однокласників у цінності своєї роботи, демонструють свою компетентність у спеціальних питаннях, які стосуються проекту, старанність, добросовісність, аргументацію запропонованого рішення, рівень творчості, оригінального підходу, а також інформаційну компетентність.

Реалізація методу творчих проектів дає змогу учням усвідомити роль знань і навичок в житті та навчанні. Знання – вже не мета, вони стають засобом у справжній освіті, допомагають формувати свої розумові стратегії, дають можливість кожному самостійно долучатися до здобутків культури.

Розділ III. Суть компетентностей

3.1 Формування ключових компетентностей учнів через уроки технології

Для реалізації компетентнісного підходу у предметі технології, способи діяльності доцільно представляти у формі компетентностей. Тлумачний словник сучасної української мови за редакцією В.Т. Бусела розглядає компетентність «як певну суму знань у особи, яка дозволяє їй судити про що-небудь, висловлювати переконливу, авторитетну думку. Компетентний – це той, хто знає, обізнаний у певній галузі; який має право за своїми знаннями або повноваженнями робити або вирішувати що-небудь, судити про що-небудь». Компетентнісний підхід спрямований на формування ключових і предметних компетентностей. **(Додаток 1)**

Формування компетентностей учнів зумовлене реалізацією не тільки відповідного оновленого змісту освіти, але й адекватних методів та технологій навчання.

Для формування життєвих компетентностей учнів практикують традиційні та інноваційні технології організації навчальної діяльності. **(Додаток 2).**

Свою діяльність спрямовую на формування технічно, технологічно освіченої особистості, підготовленої до життя і активної трудової діяльності в умовах сучасного високотехнологічного, інформаційного суспільства, формування життєво необхідних знань, умінь і навичок ведення домашнього господарства і сімейної економіки, основних компонентів інформаційної культури учнів, забезпечення умов їх професійного самовизначення, вироблення в них навичок, творчої діяльності, виховання культури праці, як вчитель технологій формую компетентності учнів засобами свого предмета. **(Додаток 3)**

На своїх уроках використовую інтерактивні форми та методи навчання: самостійна й практична робота, робота в парах, робота в малих групах тощо. Участь у диспутах, дискусіях надає учням можливість вільно висловлювати власні думки, обговорювати їх з іншими учнями групи, розвиває комунікативні навички, критичне та логічне мислення, уяву, увагу, пам'ять. Інтерактивні форми організації навчально-трудоного процесу («Мозковий штурм», «Мікрофон», «Навчаючи - учись», «Коло ідей», «Дизайн – аналіз» тощо) допомагають задіяти всіх учнів, формують навички роботи в команді, виховують толерантність, гнучкість, уміння швидко адаптуватися, впевненість у собі, надають учням можливість презентувати свої здібності та знання. Таким чином, в учнів формується соціальна, комунікативна компетентності. **(Додаток 4).**

Ініціативність і підприємливість. Зазначена ключова компетентність формується під час вивчення «Основи підприємницької діяльності».

Під час проектно-технологічної діяльності вказана компетентність формується за умов творчого мислення та генерування ідей і подальшого втілення ідей у проєкті.

3.2 Метод проектів як інструмент формування життєвих компетентностей

Проектно-технологічна компетентність – це здатність учня застосовувати техніко-технологічні знання, уміння, навички, способи мислення та особистий досвід у процесі роботи над проектом.

Ця компетентність виявляється у здатності учня визначати завдання проекту, планувати і здійснювати дослідну, пошукову, технологічну діяльність, які обумовлені темою і завданнями проекту.

Тема і завдання проекту визначаються на основі очікувань навчально-пізнавальної діяльності учнів у співпраці з усіма учасниками проекту.

Одним з ефективних інструментів формування життєвих компетентностей є проектна діяльність. Я звернулася до цього методу, тому що він дає можливість в стінах навчального закладу формувати життєві компетентності, творчу особистість, пробуджує і розвиває в учневі таланти, дає можливість учням осмислено застосовувати свої знання, реалізує їх соціальні потреби, формує мотивацію до навчання.

Суть проектно-технологічної технології – включення учнів у процес творчої діяльності (від ідеї до її практичної реалізації), повний та органічний зв'язок навчання з життям та інтересами особистості, практична діяльність учнів. Навчаю роботи над творчими проектами учнів поступово. Спочатку це короткочасні проекти, виконання яких вкладається в межі одного уроку. Поступово проекти ускладнюються, стають тривалішими. Такі проекти містять у собі проблему, яка потребує вирішення, та формулюють одне чи кілька завдань, які будуть розв'язуватися на протязі певного часу відповідно до етапів проектування.

Висновки

Таким чином, використання методу проектів сприяє розвитку соціально активного, освіченого громадянина України, формує життєві компетентності учнів за допомогою рефлексії їхніх дій, оскільки саме вони допомагають учням проявити вміння і здібності у дорослому житті при спробі почати власну справу, орієнтуватися в сучасному суспільстві, приймати правильні рішення в нестандартних ситуаціях, аналізувати й контролювати власну діяльність, розв'язувати проблеми, працювати в команді, брати участь суспільних проектах.

Проектна діяльність дозволяє комбінувати і поєднувати формальні знання з практичним досвідом. Вона в своїй основі розрахована на гнучку організацію процесу навчання учнів. Впровадження в навчальну діяльність компетентнісного підходу через використання методу проектів дозволило підвищити якість виконання творчих проектів.

Наведена модель навчання охоплює формування та розвиток всіх ключових компетентностей учня, комплекс яких є центральним в системі компетентнісного підходу.

Спрямування сучасної освіти на профільне навчання робить знання і застосування методу проектів надзвичайно, актуальним, адже метод проектів максимально наближує до реальних потреб життя, сприяє формуванню необхідних компетентностей та професійному самовизначенню учнів.

Метод проектів завжди зорієнтований на самостійну діяльність учнів, яка реалізується як в індивідуальній, так і в парній, груповій діяльності, що завжди передбачає розв'язання проблеми: з одного боку — використання сукупності різноманітних методів, засобів навчання, а з іншого — уміння використовувати знання з різних галузей науки, техніки тощо.

Цінність технологічного проектування полягає в тому, що саме ця діяльність привчає дітей до творчої, систематичної і самостійної роботи, виховує у них працелюбність, прагнення до створення нового або дає змогу побачити практичне застосування набутих знань, мотивує до вибору професії. Задача педагога – забезпечити найбільшу ефективність кожного уроку. Щоб навчати творчості, учитель повинен сам творчо підходити до підбору форм і методів навчання, здійснювати постійний пошук нових шляхів у технологічній методиці навчання, запроваджувати ігрову діяльність, інтерактивну техніку, проблемне навчання. Творчим кредо викладача повинні стати слова В. Сухомлинського: «Будьте самі шукачами, дослідниками. Не буде вогника у вас – вам ніколи не запалити його в інших».

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Боринець Н. І. Трудове навчання. Банк ідей для творчих проєктів / Н. І. Боринець: методичний посібник. – К.: Шкільний світ, 2011. – 128 с.
2. Коберник О.М. Технології: 10 кл.: підручник / О.М. Коберник, А.І. Терещук, О.Г. Гервас –К.: Літера ЛТД, 2010. – 160 с.
3. Коберник О.М. Технології: 11 кл.: підручник для загальноосвіт. навч. закл.: / О.М. Коберник, А.І. Терещук, О.Г. Гервас –К.: Літера ЛТД, 2011. – 160 с.
4. Коберник О. М. Проектно-технологічні системи трудового навчання // Трудова підготовка в закладах освіти./ О. М. Коберник – 2003.–№ 4.
5. Коберник О. М. Методика організації проектно-технологічної діяльності учнів на уроках трудового навчання. / О. М. Коберник, С. М. Ящук – Умань, 2001. – 80 с.
6. Неймерик В. С. Метод проєктів на уроках трудового навчання (обслуговуюча праця): метод. посіб. – Студянка, 2009–2010. – 50 с.

Додаток 1

Додаток 2

Характерні ознаки компетентнісного навчання в порівнянні з некомпетентнісним

Некомпетентнісне навчання	Компетентнісне навчання
Наука – основа змісту освіти – розглядається як сукупність фактів, понять, законів і теорій	Наука – основа змісту освіти – розглядається як загальнолюдський досвід розв’язання проблем
Вивчення «основ наук» є головною і самодостатньою метою навчального процесу	Вивчення «основ наук» є засобом розвитку готовності розв’язувати життєві проблеми з використанням принципів наукового мислення
Викладач ставить питання «Що?» і «Чому?» і відповідає на них разом з учнями	Викладач ставить питання «Навіщо?» і «Як?» і відповідає на них разом з учнями
Методи і форми навчання залежать від змісту навчання	Методи і форми навчання використовуються як самостійні шляхи досягнення певних педагогічних цілей. Наприклад, групові форми роботи спрямовані на формування умінь співпраці
Застосування знань і вмінь обмежується навчальними ситуаціями	Застосування знань і умінь відбувається в життєвих (або наближених до життєвих) ситуаціях
Основний результат навчання: знання, уміння, навички, цінності	Основний результат навчання – осмислений досвід діяльності
Життєвий досвід учнів формується стихійно, за межами навчального предмета	Життєвий контекст і формування життєвого досвіду вводиться в межі навчального процесу як його значущі елементи
Нагромаджується і осмислюється досвід розв’язання навчальних завдань	Нагромаджується і осмислюється досвід розв’язання життєвих завдань
Оцінюється нагромаджений багаж дидактичних одиниць	Оцінюється здатність застосовувати нагромаджений багаж дидактичних одиниць у різних ситуаціях
Ліцей уводить людину від розв’язання складних життєвих проблем у галузь, наближену до «чистої науки»	Ліцей готує людину до розв’язання життєвих проблем. Ліцей вчить учнів покладатися на свою пам’ять, самостійність

Додаток 3

Формування ключових компетентностей учнів через уроки технології

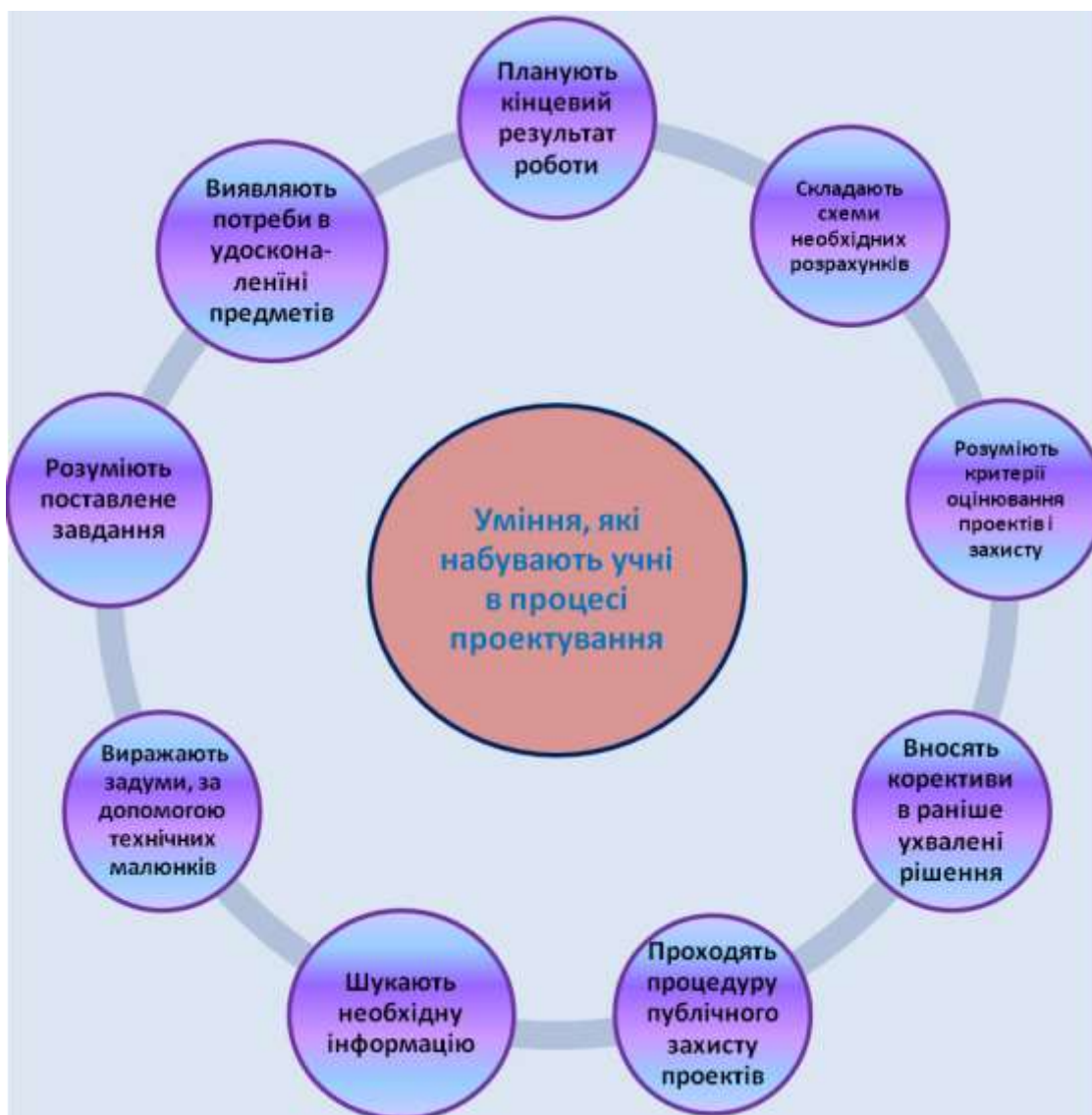
Група компетентностей	Завдання трудового навчання	Реалізація їх через уроки трудового навчання
1. Соціальна: - вміння безконфліктно працювати; - вміння приймати рішення; - вміння робити вибір; - вміння брати відповідальність	Створення умов для професійного самовизначення, обґрунтованого вибору професії з урахуванням власних здібностей, уподобань та інтересів; виховання активної життєвої позиції	Забезпечення співробітництва, здійснення роботи в команді, усвідомлення власного внеску в роботу, адекватної оцінки і самооцінки, вміння використовувати власний досвід.
2. Проектно-технологічна - здатність учнів застосовувати знання, уміння та особистий досвід у предметно-перетворювальній діяльності.	Формування цілісного уявлення про розвиток матеріального виробництва, роль техніки, проектування і технологій у розвитку суспільства; ознайомлення учнів із виробничим середовищем, традиційними, сучасними і перспективними технологіями; набуття учнями досвіду провадження технологічної діяльності; розвиток технологічних умінь і навичок учнів.	Зацікавленість учнів, цільова спрямованість на опанування різних технологій, прагнення до самовдосконалення, потреба в саморозвитку технологічних знань та умінь; уміння добирати та використовувати інструменти та матеріали, навички обробки матеріалів та виготовлення виробів, уміння розробляти та компонувати проектну документацію.

<p>2. Продуктивної творчої діяльності</p> <ul style="list-style-type: none"> - дотримування загальнонавчальних умінь і навичок; - розв'язання навчальних завдань і життєвих проблем 	<p>Ознайомлення та залучення учнів до різних видів діяльності, формування необхідних для цього знань і вмінь, навчання учнів способів поведінки з різноманітними засобами праці; формування навичок раціонального ведення господарства, відповідальності за результати праці; потреба ініціативно включитися в систему нових економічних відносин, в підприємницьку діяльність</p>	<p>Забезпечення власної активності учня. Стимулювання пізнавальної, творчої активності учня через вибір виробів на виставку. Заохочення учнів до прояву ініціативи у виконанні програмових засобів (моделювання). Проведення нестандартних уроків. Занесення обдарованих учнів до інформаційного банку «обдарованих». Проведення індивідуальних творчих робіт за технологічними картами та схемами.</p>
<p>4. Комунікативна:</p> <ul style="list-style-type: none"> - способи взаємодії з людьми; - навички роботи в групі; - володіння різними соціальними ролями в колективі 	<p>Виховання активної життєвої позиції; формування комплексу особистісних якостей, потрібних людині як суб'єкту сучасного виробництва і культурного розвитку суспільства</p>	<p>Формування власної точки зору. Вміння презентувати свій продукт, здійснювати захист творчих робіт та рефератів. Проведення уроків, диспутів, конкурсів, ігор. Забезпечення можливості вільного спілкування на уроці під час обговорення навчальної задачі.</p>
<p>5. Полікультурна і соціокультурна:</p> <ul style="list-style-type: none"> - засвоєння культурних і духовних цінностей 	<p>Формування в учнів культури праці, культури побуту, комплексу особистісних якостей, потрібних людині, як суб'єкту культурного розвитку суспільства.</p>	<p>Розробка проектів народознавчого спрямування. Розширення кругозору. Повага до чужої праці. Додержання партнерських стосунків</p>

<p>6.Інформаційна: - вміння добувати, аналізувати, відбирати необхідну інформацію, її перетворювати і передавати.</p>	<p>Ознайомлення учнів з місцем і роллю інформаційно-комунікативних технологій в сучасному виробництві і повсякденному житті; залучення учнів до різних видів діяльності; формування в учнів технічного світогляду, закріплення на практиці знань про технологічну діяльність.</p>	<p>Використання різних джерел інформації: довідників, енциклопедій, креслень, інструктивних карток тощо. Вміння користуватися новими Інформаційними технологіями. Аналіз, критичне ставлення до інформації, її самостійне опрацювання, її розуміння, усвідомлення, залучення власного досвіду.</p>
<p>7. Саморозвитку й самоосвіти: - потреба і готовність навчатися як у професійній діяльності, так і у особистісному й суспільному житті</p>	<p>Виховання готовності до безперервної професійної освіти.</p>	<p>Узагальнення власних знань, організація самоосвітньої діяльності, постійне удосконалення, збагачення власного досвіду. Надання учням популярної літератури з предмета і навчання її практичному застосуванню. Визначення перспективи діяльності; використання творчих завдань, використання яких ґрунтується на самоосвіті.</p>

Додаток 4

Результати творчих проєктів:

1. Казка на вікні.

2. Фотозони

3. Еко - плаття

4. Писанка солдату

5. Лялька солдату

6. Травомотанка

